

Sveriges förenade studentkårer

Handläggare: Frida Lundberg

Datum: 2012-06-18

Dnr: PJ2-5/1112

SFS remissvar: Högskolornas föreskrifter

Sveriges förenade studentkårer (SFS) har av Utbildningsdepartementet getts möjlighet att framföra synpunkter på utredningen *Högskolornas föreskrifter (SOU 2012:5)*.

SFS inkommer här med sina synpunkter.

Stockholm dag som ovan

Camilla Georgsson
Ordförande

camilla.georgsson@sfs.se
08-54 57 01 07

Frida Lundberg
Jurist/Utredare

frida.lundberg@sfs.se
08-54 57 01 15

SFS remissvar:

SFS vill för det första lyfta att utredningen är en mycket välkommen översyn av högskolornas regelgivning. Det är av största vikt för studenterna att reglerna i högskolan är tillgängliga, tydliga och att det framgår för studenterna vilken rättslig status dessa har.

Utredningen konstaterar att kurs- och utbildningsplaner är av central betydelse för studenternas rättssäkerhet. SFS ser med utredningens förslag en möjlighet att komma till rätta med ett område som är grundläggande för studenternas rättssäkerhet men där oklarheter och brister är ett återkommande problem.

Kartlägga och förtydliga författningsbestämmelser

Utredningens första uppdrag har varit att kartlägga vilka författningsbestämmelser som ger de statliga högskolorna rätt att meddela föreskrifter eller fatta förvaltningsbeslut. I den delen har utredningen också haft i uppdrag att ta ställning till om några av dessa bestämmelser behöver förtydligas.

Kunskap om vilka föreskrifter som reglerar utbildningen gör att studenten förstår vad som förväntas av henne eller honom under utbildningen, vilket skapar grund för en trygg studietid. Studenten behöver vidare, precis som alla medborgare som berörs av förvaltningsbeslut, ledning i att förstå vad som är myndighetsbeslut och vad som kan omprövas eller överklagas. **SFS tillstyrker utredarens förslag att förtydliga författningstexten angående i vilka fall högskolan meddelar föreskrifter eller fattar förvaltningsbeslut.**

Kungörande av högskolornas föreskrifter

Utredningens andra uppdrag har gällt att föreslå hur högskolornas föreskrifter ska kungöras.

SFS vill framföra att utredaren på ett föredömligt sätt redogör för de generella rättssäkerhetsaspekterna bakom föreskrifter och kungöranden av dessa. Resonemangen understryker hur allvarligt det är om förutsägbarheten i rättsliga frågor inte upprätthålls.

I det förslag utredningen lägger fram vad gäller kungörande av kurs- och utbildningsplaner finns två viktiga aspekter för studenterna. Det första är rättssäkerhet och det andra är flexibilitet i utbildningen.

I utredningens förslag väger rättssäkerhetsaspekten tyngst, på flexibilitetens bekostnad. För att bedöma hur dessa faktorer ska viktas mot varandra är det nödvändigt att se till hur arbetet med kurs- och utbildningsplaner ser ut på högskolorna idag. Det SFS kan konstatera är att Högskoleverket (HSV), trots år av arbete med att kommunicera kurs-

och utbildningsplaners betydelse, fortfarande finner behov av att framhålla till högskolorna att reglerna i kurs- och utbildningsplaner måste följas¹. I tillsynsbeslut och anmälningar till HSV framgår att högskolor återkommande brister i att korrekt formulera och tillämpa de föreskrifter som ingår i kurs- och utbildningsplaner. Det är också SFS erfarenhet, genom kontakt med medlemskårerna, att just detta område är ett återkommande problem som äventyrar studenternas rättssäkerhet. Särskilt problematiskt är när formerna för att bedöma studenternas prestationer inte efterlevs eller är otydliga. För att studenternas rättssäkerhet ska säkras krävs att kurs- och utbildningsplaner behandlas som just föreskrifter. Det är nödvändigt att högskolor utövar sin föreskriftsrätt med det ansvar som medföljer.

Ett möjligt motargument till varför kurs- och utbildningsplaner ska kungöras enligt utredningens förslag skulle vara att flexibiliteten försämras för högskolorna. Så fort en ändring görs på en kurs eller i en utbildning så måste kurs- och utbildningsplaner ändras. Det skulle vara kostsamt ur kungörandesynpunkt. Som utredaren konstaterar handlar det dock om att rätta till de brister som finns idag. **SFS har länge varit kritiska till att studenter har svårt att överblicka högskolornas lokala regelverk och tillstyrker därför utredarens förslag om kungörande.** SFS vill också ur en tillgänglighetsaspekt framföra vikten av att kungjorda föreskrifter finns tillgängliga elektroniskt i samlad form.

Så länge studenternas rättssäkerhet inte äventyras kommer SFS inte heller ha invändningar mot förslag om att enbart kungöra högskolornas föreskrifter elektroniskt.

Kurs- och utbildningsplaner

Det är viktigt att belysa varför föreskrifterna i kurs- och utbildningsplaner har stor betydelse ur ett studentperspektiv. Kursplanen anger bland annat de former för bedömning av studenternas prestationer som examinator bestämmer ett betyg utifrån. Examination och betygsättning är myndighetsutövning som kan få stora konsekvenser för den enskilda individen. Det kan handla om att få fortsatt studiemedel, att bli antagen till en kurs, få stipendium eller för framtida karriär efter examen.

Mall för kurs- och utbildningsplaner

SFS tillstyrker utredningens förslag att ett centralt organ bör få till uppgift att ta fram mallar för kurs- och utbildningsplaner där de obligatoriska uppgifterna framgår. En standardform skulle underlätta för studenter att läsa och förstå innehållet. SFS anser vidare att det bör utarbetas direktiv för hur detaljerade planerna ska vara. Det är oacceptabelt att studenterna idag kan möta kursplaner som är så allmänt hållna att de inte bidrar till förutsägbarhet. Studenter ska inte i kursplaner möta föreskrifter som anger att "tentamen sker skriftligt eller muntligt", utan närmare beskrivning av de former som ska bedöma deras prestationer. En regel ska reglera något, annars är den funktionslös.

---

¹ Högskoleverkets rapport 2008:36 R, Rättssäker examination, Andra omarbetade upplagan, s 23.